

Hazánkban tartják

Asztronautikai világkongresszus

A Nemzetközi Asztronautikai Szövetség (IAF) — amely 36 ország 64 tagyesületét tömöríti — október 10. és 15. között Budapesten rendezi 34. kongresszusát — jelentették be a szervezők szerdán, a MÜOSZ-székházban tartott sajtótájékoztatón. A nemzetközi szervezet támogatja a világűr-kutatás békés célú felhasználását, illetve az ezzel kapcsolatos műszaki információk terjesztését. Almár Iván, az MTESZ központi asztronautikai szakosztályának elnöke elmondta, hogy a tanácskozáson várhatóan 800 résztvevő, köztük

jó néhány Nobel-díjas tudós, űrhajós vesz részt.

Mintegy 400 előadás hangzik el hét szekcióban, ezek egyebek mellett az űralkalmatosságok, a távközlési mesterséges holdak problémáit, a világűrbeli szállítás-mentés kérdéseit is taglalják.

Baj Attila, a Magyar Tudományos Akadémia Interkozmosz Tanácsának titkára elmondta: a kongresszus jó alkalom lesz arra, hogy a hazai kutatók megismertessék a nemzetközi szakemberekkel eredményeiket.

A kirándulóhelyek épségéért

Cikkünk visszhangja — Javaslat

Lapunk április 17-i, vasárnapi számában cikk jelent meg *Hova hétvégén* címmel, amelyben bemutattuk a Szeged környékén kialakított kirándulóhelyek szomorú állapotát. Az írásra a Csongrád megyei tanács vb. Testnevelési és Sportivatala Természetbarát Szakszövetsége reflektált. Az alábbiakban közöljük a szakszövetség elnöke, *Benedek Jenő* aláírásával érkezett levelet és felhívást.

„Örömmel olvastuk a Dél-magyarországi április 17-i számában a kirándulóhelyekről szóló cikket, melynek tartalmával messzemenően egyetértünk.

Néhány gondolatot szeretnénk fűzni azonban a cikk azon megállapításaihoz, mely szerint a Szeged környéki erdőben levő létesítmények, így a pihenő-, tüzrakóhelyek, esőbeálló, kutak megóvásához „... több társadalmi segítségre lenne szük-

ség.” Valóban, mi is ezt kérjük. Elmondjuk, hogy Csongrád megyében 1965-ben alakult meg a társadalmi erdei szolgálat, melynek tagjai önkéntesen, társadalmi munkában járják Csongrád megye erdőit, szabad szombatjokon, illetve vasárnapokon, hogy jelezzék az észlelt rendellenességeket, megakadályozzák a szándékos, illetve gondatlan rongálást, neveljék a szervezett és nem szervezett kirándulókat a helyes és elvárható magatartásra.

Sajnos a Csongrád megyei társadalmi erdei szolgálat tagjainak létszáma kevés, mindössze 35–40 önkéntes társadalmi munkás. Tévékenységüket a DEFAG, a MAVOSZ Csongrád megyei intézőbizottsága örömmel veszi és segítséget is nyújtanak eme szép társadalmi munkához. A Csongrád megyei társadalmi erdei szolgálat vezetősége kérelemmel fordult a Magyar Madár-

tani Egyesület szegedi csoportjához és a Magyar Vöröskereszt Csongrád megyei szervezetéhez, hogy vállalkozzanak együttműködést a társadalmi szolgálat ellátásában. Örömmel mondjuk, hogy az említett szervezetek tagjai csatlakoztak e szép célkitűzéshez és önkéntes szolgálatot vállaltak. A Hazafias Népfront környezetvédelmi bizottságának keretében a Csongrád megyei Természetbarát Szövetség megszervezte a környezetvédelmi társadalmi őrseget.

A felsorolt társadalmi segítség nagyon szép és dicséretre méltó, azonban a pusztítások láttán úgy hisszük — kevés. Ezért a sajtó útján fordulunk Szeged tanuló ifjúságához, hogy csatlakozzanak a társadalmi erdei szolgálat célkitűzéséhez, és működjenek közre a Csongrád megyei erdei létesítményeinek megóvásában. A jelentkezőket várja a Csongrád megyei Természetbarát Szövetség, (Szeged, Kelemen u. 5.) és bízunk benne, hogy környezetvédő munkájuk nem lesz hiábavaló.”

Ismét ellenőrizte szerkesztőségünk a főlháborító tényt: alighogy elvégezte a DEFAG a tavaszi fölültatásokat az erdei pihenőkben, néhány napra rá már vandálok pusztítása fogadta a látogatókat. Az átsóthalmi nyárfák alatt elhajított papírokat, üres konzervek dobozokat görgetett a szél, holott a vállalat hulladékgyűjtőről is gondoskodott mely viszont ott tárogat üresen. Az esőbeálló tetejét valaki behasította, mások, talán erőfitogtatásból, betonlábastól kiemelték a földből egy fapadot. Az efféle erők ellen valóban megfelelő ellenőrvél kellene fölvenni a harcot. Késlekedés nélkül!

Ma:

Marjai József interjúja a televízióban — A Rádiónapló vendége: Óvári Miklós

Ma, csütörtökön este, 21 óra 15 perces kezdéssel a televízió I-es műsora sugározza azt az interjút, amelyet *Marjai József*, a kormány elnökhelyettese adott időszerű gazdaságpolitikai kérdésekről, Magyarország nemzetközi gazdasági kapcsolatairól. A beszélgetésben szó lesz arról is, milyen lépésekkel fejlesztjük tovább a gazdasági reformot.

Csütörtökön, ma ismét jelentkezik a rádió népszerű politikai műsora, a Rádiónapló. Az adás ezúttal belpolitikai életünk fontosabb jelenségeit, helyzetünket, teendőinkkel foglalkozik.

Domonkos László

Elhunyt Kazal László

A Vidám Színpad igazgatósága mély fájdalommal közli, hogy *Kazal László*, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze, a Vidám Színpad tagja, 72 éves korában, hosszú betegség után, kedden éjszaka elhunyt. Temetéséről később intézkednek.

Kazal László pályáját Rákosi Szidi színiiskolájának elvégzése után vidéken kezdte, bonvivánként és hőszerelemként. 1936-ban került Budapestre, ahol 1949-ig több színházban és variétében lépett fel mint színész, táncdal- és kupaénekes. A színházak államosítása után a fővárosi Vigaszínházhoz, utána 1950-ben a Vidám Színpadhoz szerződött, amelynek haláláig tagja volt. Elsősorban népszerű komikus volt, akitől a komoly jellembrázolás sem állt távol. A kabaré műfajában konferanseziként is elismertést szerzett magának. Szinte haláláig fellepett: egyik főszereplője volt a Vidám Színpad műsorán most is nagy sikerrel játszott *Meddig lehet elmenni?* című politikai kabaréjának. Munkássága elismerésül 1966-ban Erdemes Művész címmel tüntették ki, s 1972-ben megkapta a Munka Erdemrend arany fokozatát.

Szegedi kórusok külföldön

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola I. számú gyakorló általános iskolájának *Bartók gyermekkórusa* a napokban érkezett haza a Német Demokratikus Köztársaságból. Hallásban német és cseh énekarok társaságában részt vettek a *negyedik gyermekkórus-fesztiválon*, melyet az ottani úttörőház szervezett.

A tíz énekar a program során három koncertet adott a kitűnő akusztikájú, régi templomból átalakított hangversenyteremben. Az *Erdős János* és *Erdősné Fagler Erika* dirigálta szegedi énekar nagy sikert aratott félórás műsorával. Részt vettek a hallei város-háza előtti főtéren szervezett közös éneklésen, műsort adtak a Moritzburgban rendezett folklorprogramon, és szerepeltek az úttörőmajlison is. Az énekar vezetői megbeszéléseket folytattak NDK-beli kollégáikkal, zeneszerzőkkel, kórusvezetőkkel, kritikusokkal, pedagógusokkal.

Kéthetes hangversenykörütra utazik holnap, pénteken a *Juhász Gyula Tanárképző Főiskola női kara* — az NSZK-ba. A *dr. Mihálka György* vezette kórust *Rheine* város zeneiskolájának igazgatója, *Dirk von*

der Ehe hívta meg, miután Belgiumban hallotta a szegedi Tömörkény kórust (ugyancsak dr. Mihálka György vezetésével) énekelni, s a főiskolai női kar külön vendékszereplésének is fültanúja volt; a mostani meghívással a német zenekartató nem titkolt szándék: közelebről megismerkedni a magyar kórusművészettel és zenepedagógiával. A szegedi énekar 40 tagjával utazik *Maczela Noémi* főiskolai tanársegéd, s a hangverseny-körüton a zongorakíséretet adja.

Mínt hogy ez az esztendő jubileumi év a női kar történetében, hiszen dr. Mihálka György tizedik éve vezeti a kórust, a „munkával ünneplés” jeleinek is tekintetük az idén különösen gazdag programot. Az eddig eltelt hónapokban a „Kiváló együttes” címmel kitüntetett énekar több önálló koncertet adott (Makón, Mindszenten, a rádióban), szereneltek Jugoszláviában, az itthoni és a szlovén televízióban. A mai magyar zenelözműltbeli szegedi bemutatón is sikerrel szerepeltek.

A most kezdődő turnén *Bartók* és *Kodály* valamint mai magyar szerzők kórusműveit éneklék, műsoraikból a női rádió is készít felvételeket.

Az új matematika

Beszélgetés Dienes Zoltán professzorral

Az új, komplex matematika bevezetése az általános iskolákban annak idején vihart kavart. Napjainkra már elcsitultak a viták, de ez messze nem jelent kialakult nézetazonosságot, egyöntetű véleményt tanárok, szülők, szakemberek körében. Vannak, akik a matematika tanulhatóságát vonják kétségbe — vagy érti, vagy nem érti a diák —, mások készségek, képességek hiányával magyarázzák számtantudásunk fehér foltjait. Megint mások úgy tartják, a tehetőség dönti el a matematikai ismeretek elsajátításának mértékét. Egy bizonyos: a tudomány, a technika századának utolsó negyedében kissé anakronisztikusnak tűnnek kántáltatni a nebulókat: egyszer egy az egy, kétszer egy az kettő...

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola pszichológiai és pedagógiai tanszékének vendégeként nemrégiben Szegeden járt *Dienes Zoltán* egyetem tanár, az új matematikamozgalom jeles képviselője. A professzor jelenleg a firenzei Giunti Kiadó munkatársa. Munkásságát jól ismerik a magyar pedagógusok, hisz a komplex matematikatanítás nálunk alkalmazott módszere sok elemét tartalmazza Dienes módszerének. Véleményéről, tapasztalatairól kérdeztük a világhírű professzort.

— *Megtanulható a matematika, avagy „csak” érteni lehet?*
— Nézze, nekem mindig is az volt a véleményem, hogy aki írni, olvasni megtanul, az a matematikát is el tudja sajátítani. A pusztán írásjelek tanulásakor is bizonyos absztrakciós agymunkára van szükség. Lehetetlenség az állítani, hogy egy matematikai alpművel elvégzése nehezebb, mint mondjuk a kábetű megformázása.

— *A tehetségnek Ön szerint milyen szerepe van?*
— Akadnak tehetségek általánosságban, de nem kell ezt fetisizálni. Fontos feladat gondozni őket, de nagyobb szükség van az átlagos képességű gyerekek okos, hozzáértő nevelésére, tanítására. Minden a tanáron múlik, azon, „hogyan adja be” az ismeretanyagot.

— *Ugy gondolom, amit utóbb mondott, különösen érvényes a komplex matematikatanításra.*
— Pontosan. Az új matematika által végre kitágulhat a gyerek előtt a tudomány teljes világa. S nemcsak a mindennapi praktikumra orientált elemeket ismerik meg, hanem eszközként használhatják valamennyi elemét. Mindig azt, amire éppen szükség van. Az alapkérdés: hogyan tanítjuk. Előtérbe helyezük-e az intuitívítást, a logikát, tehát gondolkodtatunk, vagy magoltatunk.

— *Az Ön módszerének lényege, hogy a gyerekek konstruktív játék útján nyerjenek betekintést a bizonyult asszociációkat kívánó matematikai struktúrákba. Hogyan lehet játszani a matematikával?*
— Sok tanár azt hitte, újra kell tanulnia a számtant. Szó sincs erről. Az a kötelessége, hogy létrehozzon egy olyan konkrét környezetet, amely valószínűvé teszi a

tananyag elsajátítását. Tulajdonképpen mindenütt lehetne matematizálva játszani. Az után is, a konyhában is, a parkban is, különbözőbb kellékek nélkül.

— *Csak hogy az ilyen oldottabb, kötetlenebb forma alkalmazására nemigen van módja a tanárnak. A 45 perc roppant kevés idő.*

— Igen, igen. Tudom, megkötö a tanár kezét az óra rend, a tanterv. Nem lehet elidőzni egy-egy témánál. Az a tapasztalatom, ahol kevésbé szabályozott a tanrend, az oktatási rend, például Braziliában, vagy az angliai magániskolákban, ott eredményesebben alkalmazzák. A másik dolog, amivel sokfelé találkozom, a kötelezőszerűség. Ez sem kedvez ennek a tanítási formának.

— *Kulcsszerepet ad a tanárnak. Itt léte során találkozott főiskolai hallgatókkal, gyakorló oktatókkal. Mi a véleménye a magyar pedagógusokról, kiállják-e a nemzetközi összehasonlítási próbáját?*

— Nagyon jónak tartom a főiskola szakfárgyi felkészítését. A diákok igen magas szintű ismeretekkel rendelkeznek. Érdeklődőek, nyitottak minden új iránt a felnevelt tanárok is. A magyar oktatásügy nagy erénye, hogy szakmailag jól képzett pedagógusok kezébe kerülnek a diákok. Az olaszországi elemi iskolákhoz képest óriási a különbség.

— *Essék szó a szülőkről. Hogyan segíthetnek az iskolának?*

— Még jobb együttműködésre kellene törekedni. Az iskolák több tájékoztató előadást ajánlhatnak fel, a szülők is lehetnének érdeklődőbbek. Tanároktól tudom, akik mindig mindent kifogásolnak, kritizálnak, azok tesznek legkevésbébbet az eredmények eléréséért.

— *Szerepel tervei között újabb magyarországi látogatás?*

— Igen. Békéscsabára kaptam meghívást. Szeptemberben tartok egyhetes továbbképzést matematikatanároknak az új módszerrel.

Mag. Edő